טוש"ע י"ד סי' קפא סעיף יא:

ח ב מיי׳ פ״א מהל׳ שבועות הלכה א ב טוש"ע י"ד סי' רלו סעיף א:

ב מיי פי״ל מהלי

ל) [בכורות יג.], ב) [לקמן יע:], ג) שבת ב., ד) לקמן כה. ותמורה ג:ן, לוו. לא [ענמול אי ג.], ל) לקמן יד:, 1) [דף כה.], 1) [ל"ל וה"ה איפכא ואע"ג כו'], **ה**) [וע"ע תוספות שכת כ. ד"ה שכועות], ט) [לקמן יט:],

> לעזי רש"י מינטו"ן. סנטר

מוסף רש"י

ועל הזקן שתים מיכן ושתים מיכן. חמש פחות יש לו לזקן, אחד למטה מן כאחוג. מהום שלחי התחתוו יולא ומתפרד שם, ושם נקרא פאה בחודו של לחי שבולט לחוך ששם מתחלת ספונט נוון ששם נותומנו הזקן וכל מה שלמעלה עד הצידעא בכלל פאת הראש היא. ושתי השיבולות כל סת, ועתי הספומת כנ אחד מהן לסוף הלחי נקרא פאה, ואחת מלמטה. שיער שבין השיבולות באמלע הסנטר שלועזין מנט"ן (מכות כ.). שתים שאוכל ושלא אוכל. הן שתים המפורשות, דכתיב להרע או להיטיב, דמשמע להבא, ולא אוכל להרע, אכלתי ושלא אכלתי. הו שתים הנוספות ממדרש אן שנים הטפפות ממדים חכמים, כדיליף לה ר"ע לקמן (כה.) מריבוי הכתוב (לקמו יט:).

ועל הזקן שחים. מכל לד ב׳ לדעים לפי שהלחי רחב כנגד הלדעים ועל הזקן שתים מבאן. נרחה דמשחית ונשחת שניהם חייבין ויש לכל דבר רחב קנה לשני לדדין ברחשו: וה' מלמטה. בסנטר שהלחיים מחוברין שם והעלם קלר מלמטה בסנטר שקורין מונטו"ן אחד המקיף ואחד הניקף במשמע ואע"ג דהתם דריש מדכתיב לא בלע"ז: מדא. אזהרה דמיחייב עליה תרתי היינו דומיא דשתים שהן מקיפו לשון רבים וגבי זקן כתיב לא תשחית לשון יחיד הא כתיב

ארבע: לכולהו. כל ב׳ שהן ד׳ שמנא שנאם כאן: ודמיין להדדי בקרבן עולה ויורד. בהא דמיין להדדי ששתיהן עולה ויורד: ומפרש ידיעות. דקתני את שיש בה ידיעה וכו' ופריש כולה מתני' מילי דידיעות טומאה ושבקינהו למלתא דשבועות: דווטרין מילייהו. שני פרקים אלו הראשונים: שרי להו. מתיר אותן. כלומר מתיר התנא עלמו מהן ונפטר מהן תחלה: שבועות שתים וכו'. פרישית לכוליה במתני': ידיעות טומחת קדש. שנעלמה ממנו טומאה ואכל הדש: וידיעות טומחה דמקדש. ידיעות שנעלמה ממנו ידיעת טומאה ונכנס למקדש: ידיעת קדש. שנעלמה ממנו ידיעת קדש וסבור שאין זה קדש ומתחלה ידע: הוצחה דעני. העומד בחוץ: והולחה דבעל הבית. העומד בפנים: שחת ובהרת. חבל ספחת אינו שם נגע אלא שם תולדה כדמפרש לקמן (דף ו.) בפרקין: אינו חייב. קרבן: אלא על העתיד. דדייק להרע או להיטיב לקמן בפ״ג י : ואי רבי עקיבה החמר כו'. במתניתין בפרק שני ומתניתין קתני שהן ארבע:

אועל הזקן שתים מיכן ושתים מיכן ואחת מלמטה חדא דמיחייב עלה תרתי תנא שבועות שתים שהן ארבע מאי שנא הכא דתני להו לכולהו ומאי שנא גבי יציאות שבת ומראות נגעים דלא קתני להו לכולהו אמרי שבועות וידיעות המומאה דגבי הדדי כתיביון ודמיין אהדדי בקרבן עולה ויורד תני להו גבי הדדי ואיידי דתנא תרתי תנא כולהו פתח בשבועות ומפרש ידיעות המומאה שאיידי דזומרין מילייהו פסיק שרי להו והדר תני שבועות דנפישן מילייהו שאוכל שתים שהן ארבע שתים שאוכל ישבועות ושלא אוכל שהן ארבע אכלתי ושלא אכלתי ידיעות המומאה שתים שהן ארבע שתים ידיעת מומאת קדש וידיעת מומאת מקדש שהן ארבע קדש ומקדש: מייציאות שבת שתים שהן ארבע שתים הוצאה דעני והוצאה דבעל הבית שהן ארבע הכנסה דעני והכנסה דבעל הבית מראות נגעים שנים שהן ארבעה שנים השאת ובהרת שהן ארבעה שאת ותולדתה בהרת ותולדתה

עקיבא אי רבי ישמעאל ייהאמר אינו חייב אלא על העתיד לבוא אי ר' עקיבא האמר סעל העלם מומאה הוא חייב אלא על העוניו לבוא אין עקיבא האבון העל העלם בובאה הוא היב ואינו חייב על העלם מקדש איבעית אימא רבי ישמעאל מהן לחיוב ומהן אימא ר' עקיבא איבעית אימא רבי ישמעאל מהן לחיוב ומהן לפטור ואיבעית אימא רבי עקיבא מהן לחיוב ומהן לפטור לפטור

วท

לכברי חקיף לי גדול והוי נפקוחא לרב אדא ויש לדחות משום דלרב הונא דלא מקיש מקיף לניקף לא יניח גדול להקיף עצמו וגם אין להביא ראיה מדאמר ביבמוח (דף ה. ושם) דאסי עשה דמנורע ודחי לאו דהקפה מדכתיב ראשו משמע דכ"ע מודו דאסור ע"י אשה ונכרי דאי שרי לרב אדא אמאי דחי הא אפשר לקיים שניהם דיש לדחות דאנטריך קרא למימר דדחי היכא דאין שם אשה ונכרי ואין לומר ימחין עד שימלא אשה או נכרי או קטן מדבעי למימר בפ׳ שילוח הקן (חולין דף קמא.) דאתי עשה דמלורע ודחי עשה דשילוח הקן ולא אמרינן ימתין עד שימלא אחר אבל יש להביא ראיה מפ׳ ב׳ מירים (מיר דף מ:) דקאמר ודלמא לאו טמאין אינון וקעביד הקפה ומשני שמואל באשה וקטן ודייק התם דקסבר שמואל דהקפת כל הראש שמה הקפה מדלא אוקי בגדול והשתא אי שרי לרב אדא כי מקיף ליה לאו בר חיובא אכתי תקשי ליה ולוקמה בגדול ויקיפנו לאו בר חיובא דהא שמואל כרב אדא ס"ל מדשרי להקיף באשה וקטן ומשמע דמקיף בר חיובא הוא דלא פירש באשה וקטן ומגלח להו אשה וקטן: הדא דמיחייב עלה תרתי. בהתלאה אחת איירי ובגילות בצת אחת או בזה אחר זה תוך כדי דיבור דלא מ"ל אישחליין דאי בכמה התראות לא הוה פליג ר' אליעזר בפ' בתרא דמכות (דף כ.) דאמר אם נטלן כולן כאחת אינו חייב אלא אחת ואט"ג דהתם מלרכי קרא למחייב על כל קרחה וקרחה ועל כל שריטה ושריטה הכא לא לריך קרא דפאות מחלקות ור' אליעזר לית ליה מחלקות: גבר הדדי בתיבי ודשיין אהדדי. בטעמא דכתיבי גבי הדדי סגי כדאמר במס' נדרים (דף ב:) וא"ת גבי מראות נגעים ליתני כולהו דדמיין אהדדי בקרבן עולה ויורד וי"ל דליתיה בדלי דלות וא"ת מ"מ ליתני במתניתין קודם יציאות שבת כיון דאיתא בדלות ודמי טפי לשבועות וי"ל דהני לכפר והני להכשיר: פתח בשבועות ומפרש ידיעות. וליכא למימר דמינה דסליק מפרש ברשא דהא ממראות נגעים קא סליק: ארידי דוומרן מילייהו. אע"ג דנפישי מילייהו משבועת בטוי דבידיעות איכא תרי פרקי קמאי ומשבועת

מני מתניתין לא רבי ישמעאל ולא ר'

בטוי ליכא אלא פרק ג' מ"מ מילי דכל שבועות נפישין טפי שבועת בטוי שבועת העדות ושבועת הפקדון ושבועת הדיינין: דקדך תני שבועות. אט"ג דלא דמי דידיעות מפרש מילי דידיעות ברישא והדר תני שתים שהן ארבע ובשבועות מפרש שתים שהן ארבע ברישא: שהן ארבע אבלתי ולא אבלתי. וא"מ ומה דוחקיה לפרושי הכי דהשמא קשיא ליה בסמוך אי ר' ישמעאל האמר אינו חייב כו' לימח שהן ארבע אזרוק ולא אזרוק ונחוקמא מחניתין שפיר כר' ישמעאל וי"ל דבפ"ג (נקמן דף יט:) בהדיא תנן שהן ארבע אכלתי ולא אכלתי וההיא מתניתין קיימא לפרושי מתניתין דהכא ואין להקשות דליתני שתים שהן שמונה אזרוק ולא אזרוק זרקתי ולא זרקתי דלא תני אלא דבר וחילופו כדפירש בקונטרס במתניתין יי אר ר' ישמעאל הא אמר אין חייב בו'. וא״ת תקשי ליה נמי ידיעות דמתניחין בעיא ידיעה בתחלה כדתנן כל שיש בה ידיעה בתחלה כו' ור' ישמעאל לא בעי ידיעה תחלה כדמוכח בפירקין (דף ט.) דקאמר לר' ישמעאל אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף בר קרבן הוא ואמר נמי בספ"ב (נקמן דף יט:) הא מני ר' ישמעאל היא דלא בעי ידיעה בתחלה וי"ל דמידיעות לא בעי למיפרך דהמ"ל דידיעה דמתני' היינו ידיעת בית רבו ור' ישמעאל סבר לה כרבי דאמר ידיעת בית רבו שמה ידיעה כדאמר בירושלמי ר' ישמעאל כרבי ורבי כר' ישמעאל אע"ג דגמ' דידן פליג אירושלמי וסבר דר' ישמעאל לא בעי ידיעה בתחלה אפי' ידיעת בית רבו מדלא מוקי לקמן דחילון מכפר אאין בה ידיעה תחלה אפי' ידיעת בית רבו משמע דלעולם בר קרבן הוא אפי' אין בו ידיעה בתחלה כלל וכן משמע בפ"ב (לקמן דף יד: ושם) דבעי ר' ירמיה בן בבל שעלה לא"י ונעלם ממנו מקום מקדש מהו וקאמר אי אליבא דר' ישמעאל הא לא בעי ידיעה בחחלה ומסיק דבעי אליבא דרבי דבעי ידיעת בית רבו משמע דר' ישמעאל לא בעי ידיעה כלל בתחלה מ"מ השתא אי הוי מלי אתיא מתניתין כר' ישמעאל נימא דודאי בעי ר' ישמעאל ידיעת בית רבו אבל לפי האמת דמתניתין אתיא כרבי אמרי׳ דר' ישמעאל לא בעי ידיעה בתחלה כלל דלא מלינו תנא דסבר דהוי ידיעת בית רבו ידיעה אלא רבי ומיהו מתניתין דפ"ב (שם), דקאי לפרושי פירקין משמע קלת דבעי ידיעה גמורה דקתני נטמא וידע משמע שהידיעה היא אחר שנטמא דהיא ידיעת הטומאה לאפוקי ידיעת בית רבו דהיא קודם הטומאה ונראה דמידיעות לא מצי למיפרך שהיה יכול לדחוק ולחרץ כדקאמר החסש מקראי לית ליה מגמרא אית ליה: לחיוב מהן לפטור. אהאי שינויא ואשינויא דמלקות ה"מ למיפרך מסיפא דמוכח דמתני' לענין חיוב קרבן וא"ת בשלמא כי מוקי לה כר' ישמעאל דאט"ג דאינו חייב אלא על העחיד מ"מ שפיר חני בהו שהן ארבע הואיל וקעביד איסורא במזיד אבל כי מוקי כר׳ עקיבא אמאי תני ליה כלל כיון דשוגג הוא ולא מייתי קרבן וי"ל דמ"מ חשיב להו שפיר שהן ארבע הואיל וקעביד איסורא בשוגג:

שגגות הלכה ה: "ד מיי פי"ב ופי"ג מהלי ובג"ש דפחת פחת ילפינן מהדדי בפ"ק דקדושין (דף לה: ושם) ובהדיא תניא שבת סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סיי שמו:
יא ה מייי פ"א מהלי בתוספתה [פ"ג] דמכות המשחית פאת זקנו של חבירו שניהם חייביו טומאת לרעת הל' ב: ואסור לישראל להניח לנכרי להקיף ראשו ולהשחית זקנו דהא אמר רב רבינו חננאל הונא בפ׳ ב׳ נזירים (מיר דף מ:) המקיף את הקטן חייב וה״ה איפכא דלא מקיש מקיף לניקף ואע"ג דהתם פליג עליה רב אדא בר אהבה משום דכתיב לא תקיפו אחד המקיף ואחד הניקף משמע ואתקש מקיף לניקף כל היכא דניקף מיחייב מקיף נמי מיחייב ומשמע התם דלרב אדא בר אהבה אפי׳ איסורא דרבנן ליכא מדקאמר ליה לרב הונא בניך הקטנים לדידך מאן מגלח להו א"ל חובה משמע דלדידיה ניחא דשרי אפי׳ לאיש אין הלכה כרב אדא דסתמא דהש"ם בפרק א' דבבא מליעא (דף י:) כרב הונא דקאמר איכא בינייהו איש דאמר לאשה תקיף לי קטן דללישנא דתלי בבר חיובא הכא אשה לאו בת חיובא היא מיחייב שולחה משמע דאי מקיף ליה גדול מיחייב ועוד נראה דאפי׳ רב אדא מחייב היכא דניקף בר חיובא אע"ג דמקיף לאו בר חיובא ולא פטר אלא היכא דניקף לאו בר חיובא הוא מדלא קאמר איש דאמר לקטן או לנכרי אקיף לי גדול והוי נפקותא לרב

כמו בהקפת הראש דאמר בפ' ב' נזירים (מיר דף מ: ושם)

נמי בכהנים לא יגלחו לשון רבים

וילפינן מהדדי לענין גילוח שיש בו

השחתה בפרק ב' נזירים (שם דף נח:)

על הזקן שתים והן שתים שהז ארבע כדתני שתים . מיכן ושתים מיכן ואחת מלמטה חדא ומיחייב עלה תרתי תנא נמי בתרה שבועות שתים שהן ארבע. ואיידי דתנא שבועות תנא נמי ידיעות שבועות וענא נמי ידיעות הטומאה דבפרשה אחת כתיבי ותרוייהו בקרבן עולה ויורד נינהו. אם עשיר מביא כשבה או שעירה ואם הוא דל שתי תורים או שני בני יונה. ואיידי דתנא הני תנא נמי יציאות השבת ומראות נגעים דדמיין להו. ואיידי (דתנא) [דדיני] דידיעות הטומאה הוויין דידהו מעט פסיק שרי להו והדר תני שבועות: שבועה שאוכל ושלא אוכל שאכלתי ושלא אכלתי. הנה שתים להבא ושתים לשעבר. ידיעות הטומאה ולא ידע הקדש ולא המקדש או ידע ידיעות הקדש והמקדש ולא ידע הטומאה הרי אלו שתים שהן ד'. וכן הוצאה דעני והוצאה דבעל הבית הכנסה דעני והכנסה דבעל הבית הרי אלו יציאות שתים שהן ארבע. ומקשינן מני מתני' אי ר' ישמעאל קשיא שבועות. דתנן בפ"ג ר' ישמעאל אומר אינו [חייב] אלא על העתיד שנאמר להרע או להיטיב ואנן אוקימנא למתני׳ שאכלתי ושלא אכלתי שהוא לעבר. אי ר׳ עקיבא קשיא ידיעות. דתנן בסוף פ"ב ר" עקיבא אומר על העלם טומאה חייב ואינו חייב על העלם מקדש. ואנן אוקימנ׳ למתני׳ על העלם וה וזה. ופרקינן איבעית תימא ר' ישמעאל. לעולם ארבע הן ומהן לחיוב הן שלא אוכל ושאוכל.

ומהן לפטור שאכלתי ושלא אכלתי. ואיבעית תימא ר' עקיבא מהן לחיוב ומהן לפטור: